

Załącznik 1. Tabela odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych

OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII – STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Komentarz:

Zgodne z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w tym:

I. Charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 6,

II. Charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poszczególnych obszarów kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego – poziomy 6 i 7 (rozwiniecie opisów zawartych w części I) – obszar kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych i technicznych

P6S – poziom szósty Polskiej Ramy Kwalifikacji

WG – kategoria wiedzy, zakres i głębia / kompletność perspektywy poznawczej i zależności

UW – kategoria umiejętności, wykorzystanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

UK – kategoria umiejętności, komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

UO – kategoria umiejętności, organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa

UU – kategoria umiejętności, uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

KK – kategoria kompetencje, oceny / krytyczne podejście

KO – kategoria kompetencje, odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

KR – kategoria kompetencje, rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu

K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty kształcenia

K_W – kierunkowe efekty kształcenia odnoszące się do wiedzy

K_U – kierunkowe efekty kształcenia odnoszące się do umiejętności

K_K – kierunkowe efekty kształcenia odnoszące się do kompetencji

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia

SYMBOL	KIERUNKOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KSZTAŁCENIA W ZAKRESIE NAUK PRZYRODNICZYCH I TECHNICZNYCH
WIEDZA		
K_W01	Rozumie podstawowe zjawiska i procesy przyrodnicze związane z odnawialnymi źródłami energii	P6S_WG
K_W02	Posiada wiedzę z zakresu matematyki, biofizyki, chemii i biochemii niezbędną do rozumienia podstawowych zjawisk oraz procesów związanych z odnawialnymi źródłami energii	P6S_WG
K_W03	Ma wiedzę w zakresie podstawowych kategorii pojęciowych i terminologii (w tym w języku angielskim) w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii	P6S_WG
K_W04	Zna podstawowe metody, techniki, narzędzia oraz procesy technologiczne i biotechnologiczne związane z odnawialnymi źródłami energii	P6S_WG
K_W05	Ma podstawową wiedzę w zakresie fizykochemii procesów	P6S_WG

	technologicznych i biotechnologicznych związanych z odnawialnymi źródłami energii	
K_W06	Ma podstawową wiedzę w zakresie biotechnologii, ekohydrologii, biogeologii i biologii gleby niezbędną do rozumienia podstawowych zjawisk i procesów związanych z odnawialnymi źródłami energii	P6S_WG
K_W07	Zna technologie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych m.in. energia wiatru, wody, energia słoneczna, geotermalna, energia pozyskiwana z biomasy i odpadów; zna ich zalety i wady oraz wpływ na środowisko przyrodnicze	P6S_WG
K_W08	Ma podstawową wiedzę dotyczącą budowy, parametrów technicznych, zasad pracy oraz projektowania podstawowych urządzeń OZE np. ogniw, modułów i systemów fotowoltaicznych, kolektorów i systemów solarnych, pomp ciepła, ogniw paliwowych jak również obiektów OZE	P6S_WG
K_W09	Zna biologiczne, mikrobiologiczne i ekologiczne uwarunkowania wytwarzania oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii	P6S_WG
K_W10	Ma podstawową wiedzę w zakresie projektowania obiektów energii przyjaznej środowisku, planowania energetycznego i budownictwa pasywnego	P6S_WG
K_W11	Zna prawne i organizacyjne zagadnienia dotyczące polityki energetycznej w Polsce i w UE	P6S_WK
K_W12	Ma podstawową wiedzę a zakresie ekonomicznych aspektów wykorzystywania odnawialnych źródeł energii	P6S_WK
K_W13	Zna algorytmy niezbędne w analizie danych uzyskiwanych z pomiarów eksperymentalnych; zna metody statystyczne stosowane do interpretacji wyników badań oraz ma znajomość specjalistycznych narzędzi technicznych, graficznych i informatycznych	P6S_WG
K_W14	Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii związane z odnawialnymi źródłami energii	P6S_WG
K_W15	Zna zasady i rozumie konieczność ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego w zakresie odnawialnych źródeł energii; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	P6S_WK
K_W16	Ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych i najistotniejszych nowych osiągnięciach w zakresie odnawialnych źródeł energii	P6S_WG
K_W17	Rozumie pozatechniczne uwarunkowania działalności inżynierskiej	P6S_WG
K_W18	Orientuje się w obecnym stanie oraz najnowszych trendach rozwojowych w zakresie odnawialnych źródeł energii	P6S_WG
K_W19	Zna podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń stosowanych w OZE, obiektów i systemów technicznych.	P6S_WG
K_W20	Ma podstawową wiedzę w zakresie metrologii, zna	P6S_WG

	i rozumie metody pomiaru, zna metody obliczeniowe i narzędzia informatyczne niezbędne do analizy wyników eksperymentu	
K_W21	Ma elementarne wiadomości w zakresie zarządzania, w tym zarządzania jakością, zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	Stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze, w tym techniki informacyjno-komunikacyjne do opisu i analizy zjawisk przyrodniczych dotyczących odnawialnych źródeł energii; ocenia zagrożenia dla środowiska wynikające z działalności człowieka	P6S_UW
K_U02	Planuje i wykonuje samodzielnie lub w zespole pod kierunkiem opiekuna proste zadania badawczo-projektowe, w tym pomiary i symulacje komputerowe związane z odnawialnymi źródłami energii, interpretuje uzyskane wyniki i wyciąga wnioski	P6S_UW P6S_UO
K_U03	Potrafi wykorzystać do formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne	P6S_UW P6S_UU
K_U04	Wykorzystuje aparat matematyczny, statystyczne i informatyczny do opisu zachodzących procesów i analizy danych, przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań inżynierskich dostrzega ich aspekty systemowe i pozatechniczne	P6S_UW
K_U05	Potrafi ocenić wpływ odnawialnych źródeł energii na środowisko	P6S_UW
K_U06	Potrafi przygotować opracowanie dotyczące zagadnień z zakresu studiowanego kierunku studiów	P6S_UW P6S_UK
K_U07	Potrafi dokonać wstępnej analizy ekonomicznej podejmowanych działań m.in. potrafi ocenić możliwości i opłacalność wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budownictwie	P6S_UW P6S_UK P6S_UO
K_U08	Przeprowadza obserwacje oraz wykonuje w terenie lub w laboratorium proste pomiary parametrów fizycznych, biologicznych i chemicznych związanych z odnawialnymi źródłami energii	P6S_UW P6S_UO
K_U09	Posiada umiejętność krytycznej analizy sposobu funkcjonowania istniejących rozwiązań technicznych i ocenić te rozwiązania	P6S_UW
K_U10	Posługuje się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
K_U11	Posiada umiejętność prezentowania zagadnienia lub materiału naukowego w formie pisemnej i ustnej osobom kompetentnym w dziedzinie odnawialnych źródeł energii;	P6S_UW P6S_UK

	posługuje się specjalistycznym słownictwem typowym dla nauk przyrodniczych i technicznych	
K_U12	Potrafi dokonać analizy ekonomicznej podejmowanych działań związanych z odnawialnymi źródłami energii	P6S_UW
K_U13	Potrafi zaprojektować proste urządzenie, obiekt, system lub zrealizować proces związanym z odnawialnymi źródłami energii	P6S_UW
K_U14	Potrafi dokonać identyfikacji i sformułować specyfikacje prostych zadań inżynierskich w dziedzinie odnawialne źródła energii oraz dostrzega ich aspekty systemowe i pozatechniczne	P6S_UW
K_U11	Ma przygotowanie niezbędne do pracy w przemyśle oraz instytucjach związanych z zagadnieniami odnawialnych źródeł energii	P6S_UW
K_U16	Stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	P6S_UW
K_U17	Ma umiejętności samokształcenia	P6S_UW P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie oraz ciągłego podnoszenia kompetencji zawodowych w zakresie odnawialnych źródeł energii	P6S_KK
K_K02	Potrafi pracować w zespole podczas interpretacji i analizy wyników; ma świadomość odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania	P6S_KO
K_K03	Rozumie i docenia potrzebę systematyczności i rzetelności przy realizacji zadań, a tym samym swojej odpowiedzialności za podejmowane decyzje	P6S_KK P6S_KO
K_K04	Jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy własnej i innych	P6S_KR
K_K05	Wykazuje zdolność do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy wykorzystując pozyskaną wiedzę w zakresie odnawialnych źródeł energii	P6S_KO
K_K06	Przestrzega zasad etyki podczas uzyskiwania rzetelnych wyników badań	P6S_KR
K_K07	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego zadania; krytycznie oceniać wyniki pracy swojej i innych; rozumie pozatechniczne aspekty działalności inżynierskiej w tym jej wpływ na środowisko	P6S_KK P6S_KO
K_K08	Ma świadomość roli społecznej absolwenta uczelni, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania informacji i opinii dotyczących osiągnięć technicznych i innych aspektów działalności inżynierskiej	P6S_KK

Załącznik 2. Tabela pokrycia obszarowych efektów kształcenia przez kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku Odnawialne Źródła Energii – studia pierwszego stopnia

KATEGORIE OPISOWE / ASPEKTY O PODSTAWOWYM ZNACZENIU	KOD SKŁADNIKA OPISU	CHARAKTERYSTYKI DRUGIEGO STOPNIA POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI POZIOM 6	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU ODNAWILANE ŹRÓDŁA ENERGII
WIEDZA - absolwent zna i rozumie			
Zakres i głębia / kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P6S_WG	<p>w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia</p> <p><u>w tym dla obszaru kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -metodologię badań oraz podstawowe teorie w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów, -związki między osiągnięciami wybranej dyscypliny nauk przyrodniczych a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym, z uwzględnieniem zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, -podstawowe technologie wykorzystujące osiągnięcia naukowe w dyscyplinach właściwych dla kierunku studiów <p><u>w tym dla obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych:</u></p>	<p>K_W01 K_W02 K_W03 K_W04 K_W05 K_W06 K_W07 K_W08 K_W09 K_W10 K_W13 K_W14 K_W16 K_W17 K_W18 K_W19 K_W20</p>

		-podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych	
Kontekst uwarunkowania, skutki	P6S_WK	<p>fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji</p> <p>podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego</p> <p><u>w tym dla obszaru kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych:</u></p> <p>-podstawowe uwarunkowania etyczne i prawne, związane z działalnością naukową, dydaktyczną i wdrożeniową</p> <p><u>w tym dla obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych:</u></p> <p>– ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości</p>	<p>K_W11</p> <p>K_W12</p> <p>K_W15</p> <p>K_W21</p>
UMIEJĘTNOŚCI – absolwent potrafi			
Wykorzystanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	<p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:</p> <p>– właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji,</p> <p>– dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)</p> <p><u>w tym dla obszaru kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych:</u></p> <p>- zastosować podstawowe techniki i narzędzia badawcze w</p>	<p>K_U01</p> <p>K_U03</p> <p>K_U04</p> <p>K_U05</p> <p>K_U07</p> <p>K_U08</p> <p>K_U09</p> <p>K_U12</p> <p>K_U13</p> <p>K_U15</p> <p>K_U16</p>

		<p>zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzać proste eksperymenty i pomiary, interpretować uzyskane wyniki i wyciągnąć wnioski - analizować problemy oraz znajdować ich rozwiązania w oparciu o poznane prawa i metody, w tym symulacje komputerowe i metody statystyczne <p><u>w tym dla obszaru kształcenia w zakresie nauk technicznych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski przy identyfikacji i formułowaniu specyfikacji zadań inżynierskich oraz ich rozwiązywaniu: -wykorzystać metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne, -dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne, -dokonać wstępnej oceny ekonomicznej proponowanych rozwiązań i podejmowanych działań inżynierskich dokonać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania istniejących rozwiązań technicznych i ocenić te rozwiązania zaprojektować – zgodnie z zadaną specyfikacją – oraz wykonać typowe dla kierunku studiów proste urządzenie, obiekt, system lub zrealizować proces, używając odpowiednio dobranych metod, technik, narzędzi i materiałów 	
Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi,	P6S_UK	<p>komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii</p> <p>brać udział w debacie –</p>	<p>K_U06 K_U10 K_U11</p>

upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym		przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K_U14
Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa	P6S_UO	planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole	K_U02
Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób	P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	K_U17
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
Oceny / krytyczne podejście	PS_6KK	- krytycznej oceny posiadanej wiedzy - uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych	K_K01 K_K07 K_K08
Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego	PS_6KO	- wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego - inicjowania działania na rzecz interesu publicznego - myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	K_K03 K_K02 K_K05 K_K08
Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu	PS_6KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, - dbałości o dorobek i tradycje zawodu	K_K06 K_K04